

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Hvorfor kaldes vi Lutheraner? Prædiken paa Alle Helgens Dag

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Hvorfor kaldes vi Lutheraner? Prædiken paa Alle Helgens Dag", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 3. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_193A-txt-shoot-idm207.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

- 1 4 | Vittenberg, i Sachsenland,
Der er en Grav tilskue.
Der hviler sig en from Guds Mand
Alt under Kirkebue;
Hvad her han heed, det veed Enhver
Som har sin Gud og Bibel kær,
Men hvad han heder nu hos Gud,
Skal Engle for os sjunge ud,
Naar vi med ham forsamles.
- 2 Han lukked' op den Bibelbog,
Som var saa fast forseiglet;
Han saae, paa Herrens Syner klog,
Guds Herlighed i Speilet,
Han laante Biblen Folkets Maal,
Han trodsed' Band og Staal og Baal,
Og hvad der stred mod Herrens Ord,
Det sank paa Baal, det sank i Jord;
Thi Herrens Ord har Kræfter.
- 3 Trods List og Vold, trods Band og Baal,
Gik Ordet vidt om Lande,
Det talte Folkets Tungemaal
Alt op til Nørrestrande,
Det lød ved Donaus Kildevæld,
Det høit genlød fra Dovrefjeld,
Ved Hekla og ved Bloksbjerg klang
Det liflig sødt i Kirkesang;
Da var det Lyst at leve.
- 4 5 Der Han gik hjem, den fromme Mand,
Til Fader i det Høie,
Da sørged' Kristne vidt om Land
Med Suk, med Graad i Øie,
Han fulgtes til sit Hvilested
Af Lærde og af Læge med,
Ja, mangen Ridder gæv og bold
Med Taarer salvede sit Skjold;
Men Herrens Ord dem trøsted'.
- 5 Naar Herren saaer sin gode Sæd,
Sig Fienden ei forsømmer,
Han Klinte strøer paa samme Sted,
Mens Vagten rolig drømmer.
Paa Biblen sov de lærde Mænd,
Og stred om Tant med Mund og Pen;
Da gik det, som det maatte gaa,
At Klinten voxte høit paa Straa
Og Kornet krøb i Jorden.
- 6 Tohundred Aar hinanden jog,
Og hvert Aar blev det værre;
De Bibelfienders Tal tiltog,
Og Vennerne blev færre.
"Den kære Synder tugter haardt,
Den piner os, o tag den bort!"
Saa hvisked' det i mangen Vraa,
Og deres Børn, som hvisked' saa,
De raabte høit det Samme.
- 7 Der gik saa stadseligt et Tog
Af Høie og af Lave,
De agtede den Bibelbog
Hos Luther at begrave;
De To, saa raabte vilde Flok,
Til Fædrene var gode nok;
Men vi har Mod og vi har Kløgt,

Vi Herrens Ord og Herrens Frygt
Ei meer, som de, behøve.

- 8 Der gik saa mange lærde Mænd
I Spidsen af den Skare,
De spottede med Mund og Pen
Guds Ord det dyrebare;
Det var saa ynkelig en Gang,
Forlorne Skjalde glade sang,
Og Klerkene paa Skrømt kun lod,
Som om de stod den Flok imod,
De flygted' eller fulgte.
- 9 Der Flokken stod ved Luthers Grav,
Da tog en Røst til Orde:
Nei holdt! der bliver Intet af,
I her den ei skal jorde.
Frants Volkmar Reinhard! det var dig
Som talte saa hel dristelig;
Ved Luthers Grav i mørke Nat
Til Vægter Gud dig havde sat,
Det mærked' du, og kæmped'.
- 10 O, vel Dig! du har kæmpet ud,
Du Løbet har fuldkommet,
Nu klart du skuer hos din Gud
Hvad her du saae forblommet;
Dig verdslig Kløgt var alt for kær,
Din Bibel stod den tit for nær,
Ei ræd du søgte Verdens Fred,
Men Tidens Aand imod dig stred
Forinden som derude.
- 11 Ak! tunge Dage er det vist,
Naar selv en saadan Kæmpe
Kan ei enfoldig tro paa Krist,
Ei Grublelysten dæmpe!
Ak, Reinhard! du det selv erfoer,
At kølnet blev af Kløgt dit Ord,
At ei det Hjerter slog som Lyn;
Men saae da ei dit skarpe Syn:
Guds Ord *sig selv* vil raade.
- 12 Ak! Tydskland, du er Svælget nær,
Det siger mig din Kæmpe,
Hans Bibel, som dog var ham kær,
Han kløgtig vilde læmpe.
Ak! sikkerlig den Stund er nær
Da Ingen har sin Bibel kær,
Da Hver, som kalder sig dens Ven,
Bespotter den med Mund og Pen,
Den tyder som en Mythe.
- 13 Ja, *Reinhard!* du til Paradis
Fra Hedninger dig skyndte;
Din Brøde er, at høit din Pris
Selv Hedninger forkyndte;
Dog ei den Pris dig gjorde glad,
Du taalte heller Spot og Had,
Fra Krist du ei dig lokke lod,
For Naadestolen i Hans Blod
Du trodsed' Hedningharme.
- 14 Saa hvil da sødt, du Kæmpe god,
Hos Gud og under Mulde,
Og pris den Gud, som raadte Bod
Paa Trængsel og paa Kulde!

Men paa din Grav med Suk og Graad
Maa Kristne skue Hedningbraad .
Hvordan vil det med Landet gaa,
Naar Gud har samlet sine Faa
I stille Sovekammer!!!

15 Ak! Luther! ikke Een jeg veed,
Som for din Grav vil stride,
Saa Biblen ei skal lægges ned
I Jorden ved din Side,
Vel veed jeg hvor en Kæmpe staar
Alt under Hjelm og hvide Haar,
Med Troens Skjold og Aandens Sværd;
Men, ak! han har dig ikke kær,
Ak! Stolberg dig har svigtet!!!

16 O! hører mig, I tyske Mænd,
Som end for Krist jer bøie,
Til *Reinhard's* Grav I gange hen
Med Suk og Graad i Øie,
O! knæler, med andægtig Bøn
Til Faderen og til Hans Søn;
O! beder, at en Kæmpe maa
I Aandens Kraft igen opstaa,
Lutheri Grav at vogte!

17 O! beder høit i fromme Kor,
O! længes ret derefter,
At gennem Kæmpen sig Guds Ord
Maa tee med fulde Kræfter!
At han maa staa, som Luther stod,
Med Barnesind og Heltemod,
Enfoldig tro, og slaa til Jord
Hvad sig ophøier mod Guds Ord,
Nedslaa sin egen Tanke!

18 Ak! her hos os i Daneland
Er ogsaa Nød paafærde,
En Kiste staar paa Gravens Rand
Med Guds og Luthers Sværde,
Der stod den alt i tyve Aar,
Og at endnu den oppe staar
9Det er, fordi en Kæmpe god
De Sværde svang med Kraft og Mod,
Og det var Biskop *Balle*.

19 Nu staar han selv paa Gravens Rand,
Alt under Haar saa hvide,
Med Suk det seer den kristne Mand,
Hvor Kisten monne skride;
Den sænkes ei med Larm og Brag,
Men skydes sagtelig i Mag;
Ak! Mange se med Suk til Sky,
Men Faa kan taale Vaabengny,
Og ingen Kæmpe færdes.

20 Ak! er da ærlig Kæmpefærd
Nu blevet Skam i Norden?
Ak! skulle da de gode Sværd
Nu ruste under Jorden?
Nei, holdt i Jesu Kristi Navn!
Og jeg er født i Kæmpestavn,
Gud naadig Tro og Mod mig gav,
Han er mit Skjold, Han er min Stav,
Og Sværdet selv har Kræfter.

Her staar jeg med min Herres Sværd,

- 21 Lig der, du tomme Kiste!
Jeg svinger det mod Mørkets Hær,
Til mine Sener briste.
Ja, kom nu kun, du store Flok!
Du har jo Mod og Størke nok,
Kom nu, om du har Mod i Bryst,
Og vov mod os en Kæmpedyst,
Før Sværdet du begraver?
- 22 Hvi est du vorden nu saa ræd?
Du var jo nys saa modig.
Tør du ei staa paa *Gravens Bred*,
Naar Kampen vorder blodig?
10 Hvad er det Lys, du praler af,
Naar ei det lyse kan i Grav?
Hvordan? du har jo Sandhed kær,
Og blegner dog for rustne Sværd,
Som nys du vilde jorde?
- 23 Ja, le kun frit, jeg veed du vil,
Du Mørkets rædde Skare!
Kald mig i Spot kun Lutherli!
Jeg skal til Navnet svare;
Min Svaghed selv jeg kender bedst,
Og bøier mig for Herrens Præst;
Men lære skal dog Mænd i Nord
At ei med Fædrene *Guds Ord*
Har mistet *sine* Kræfter.
- 24 Lutherus ! paa det høie Nord
Du spaaende har peget,
Der, sagde du, skal bo Guds Ord,
Naar det fra os er veget.
Ak, vil dit Folk Guds Ord forsmå,
Da gid dit Spaadomsord bestaa!
Blir Ordet fredløst vidt om Land,
Da gid det sig af Bøg og Gran
Vil bygge her en Hytte!
- 25 Men Nord! ifald du taabelig
Dig ved din *Frelser skammer*,
Da haver Jorden og til mig
Et stille Sovekammer;
Da er der Rum i Himlen end
Hos Fader, til mig arme Svend;
Men, naar Hans Vredes Lyn slaar ned,
Kan den, som stolt mod Ordet stred,
Og staa mod Vredens Lue?

Mortensdags Aften 1812.